

‘Denkend vanuit het kind’

Pedagogisch beleidsplan Peuteropvang Zand op de Mat

Juni 2023

Peuteropvang Zand op de Mat

De Calluna

Callunastraat 54

6813 EX Arnhem

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Onze missie	4
Onze visie	4
Wat is Positive Discipline	4
VVE	6
Vier pedagogische doelen	8
Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen en de communicatie met ouders hierover	13
De overdracht naar basisonderwijs en BSO	13
De interne en externe zorgstructuur en mentorschap	14
Stagiaires en vrijwilligers	15
Indeling stamgroepen en aantal pedagogisch medewerkers	16
Afwijken BKR	16
Vaste gezichten criterium	17
Wanneer verlaten de kinderen hun stamgroep en hoe is dat georganiseerd	17
Wenbeleid	17
Ruilbeleid en afname van extra opvangdagen	18
Gezondheid	18
Fruit en lunch	18
Bijlage 1	19
Pedagogische beleidsmedewerker en pedagogische coaching bij Zand op de Mat	

Inleiding

Zand op de mat komt er niet zomaar. Zand op de mat komt er als er laarsjes overheen hebben gelopen die lekker buiten in de plassen hebben gestampt. En zand op de mat betekent meer. Zand op de Mat staat symbool voor een warme, huiselijke, liefdevolle, gezonde en veilige omgeving. Een omgeving waar het kind alle ruimte krijgt om zich volop te kunnen ontwikkelen. Waar oprechte, liefdevolle aandacht is. En waar kinderen een stevige basis meekrijgen voor het ontwikkelen van vaardigheden die van belang zijn om op te groeien tot een sociale, evenwichtige, gelukkige volwassene.

Hoe Peuteropvang Zand op de Mat deze omgeving creëert wordt in dit pedagogisch beleidsplan beschreven.

Ook wordt hier beschreven op welke wijze Peuteropvang Zand aan de Mat vorm geeft aan de Voor- en Vroegschoolse Educatie.

De visie en de vertaling hiervan in doelstellingen m.b.t. de VVE zijn nader uitgewerkt in dit beleidsplan.

Dit beleidsplan is bestemd voor ouders, medewerkers, stagiaires, beleidsambtenaren, onderwijskrachten en andere belangstellenden. Het beleidsplan geeft de gemeente Arnhem als subsidieverstrekker inzicht in de doelstellingen en activiteiten welke met behulp van de verstrekte subsidie kunnen worden gerealiseerd. Ouders worden aan de hand van dit beleidsplan geïnformeerd over onze visie en ons VVE-aanbod zodat zij weten wat zij mogen verwachten. In het kader van voorschoolse educatie is het voor het basisonderwijs van belang te weten wat Zand op de Mat op dit terrein te bieden heeft.

Het VVE-beleidsplan is een dynamisch beleidsplan, want we zijn werkzaam in een dynamisch werkveld. Regelmatig dienen zich nieuwe onderzoeken en inzichten aan m.b.t. de ontwikkeling van kinderen en hoe ze hierin het beste te begeleiden.

Daarom bekijken wij regelmatig of het nodig is om ons beleidsplan aan te passen.

Onze missie

De peuterjaren van een kind zijn van essentieel belang voor de latere ontwikkeling. Er wordt een belangrijke basis gelegd voor het zelfvertrouwen, de sociaal-emotionele én de cognitieve ontwikkeling. De juiste begeleiding is hierbij van groot belang. Wij nemen deze verantwoordelijkheid heel serieus en vinden dat de omgeving waar deze ontwikkeling plaatsvindt daarom van de allerbeste kwaliteit moet zijn.

Peuteropvang Zand op de Mat biedt peuters van 2 tot 4 jaar een warme en veilige omgeving. Een omgeving waar zij zich gekoesterd, ondersteund en bemoedigd voelen, waar zij kunnen groeien en bloeien, en waar hun potentieel zich voluit kan ontwikkelen. Zodat er een basis wordt gelegd van waaruit zij kunnen opgroeien tot volwassenen met de vaardigheden die nodig zijn om van waardevolle betekenis te kunnen zijn voor hun sociale omgeving, hun gemeenschap, de maatschappij, de wereld.

Onze visie

Wenst niet iedere ouder dat zijn kind zich ontwikkelt tot een sociale, evenwichtige, gelukkige volwassene? Met verantwoordelijkheidsgevoel, zelfvertrouwen en genoeg flexibiliteit en veerkracht om de onvermijdelijke kleine en grotere tegenvallers in het leven het hoofd te kunnen bieden? Met vaardigheden die nodig zijn om een waardevol leven te kunnen leiden?

Onze overtuiging is dat je als opvoeder het kind al vanaf jonge leeftijd kunt helpen deze eigenschappen te ontwikkelen. Wij voelen ons zeer aangesproken door de benadering van 'Positive Discipline', een manier van kijken naar opvoeden die uitgaat van het grootbrengen van kinderen op basis van verbinding, samenwerking, respect en aanmoediging, waardoor kinderen zich capabel en autonoom gaan voelen.

Positive Discipline vormt de basis van waaruit wij bij Zand op de Mat werken in onze peuteropvang.

Wat is Positive Discipline?

Positive Discipline is een opvoedmethodiek die ontwikkeld is om kinderen te helpen op te groeien tot verantwoordelijke, respectvolle en vindingrijke volwassenen, en om ouders en andere opvoeders hierin te ondersteunen.

Vanaf de geboorte al hebben kinderen een diepe behoefte aan verbinding met anderen. Door deze behoefte te voeden en kinderen belangrijke sociale- en

levensvaardigheden bij te brengen bereik je dat kinderen zich verbonden voelen met hun omgeving en op een waardevolle manier kunnen bijdragen aan hun gemeenschap.

Positive Discipline brengt kinderen deze belangrijke vaardigheden bij op een manier die respectvol en bemoedigend is, voor zowel kinderen als volwassenen.

Positive Discipline is gebaseerd op het gedachtegoed van Alfred Adler en Rudolf Dreikurs. De basisgedachte is dat iedereen, kinderen én volwassenen, de behoefte heeft om erbij te horen en van betekenis te zijn.

Vijf belangrijke vragen voor werken met kinderen vanuit Positive Discipline zijn:

- Helpt wat je doet het kind verbondenheid te voelen (voelt het kind dat het erbij hoort en ertoe doet)
- Is wat je doet respectvol en bemoedigend (ben je vriendelijk én vastberaden tegelijkertijd)
- Is wat je doet effectief op de lange termijn (hou je rekening met wat het kind denkt, voelt, leert en beslist over zichzelf en zijn wereld – en wat hij in de toekomst moet doen om te overleven of te gedijen)
- Leert het kind belangrijke sociale- en levensvaardigheden (leer je het kind vaardigheden als respect, je om anderen bekommeren, problemen oplossen, samenwerken en leert het kind daarnaast ook hoe positief bij te kunnen dragen thuis, op school of in de grotere gemeenschap)
- Wordt het kind uitgenodigd om te ontdekken hoe capabel het is (moedig je het kind aan om zijn persoonlijke kracht en autonomie in te zetten)

Bij Zand op de Mat geven wij vorm aan het werken vanuit Positive Discipline door het kind te laten voelen dat het erbij hoort en van betekenis is; door het kind respectvol te benaderen én de kinderen te leren respectvol met elkaar en de leidsters om te gaan; door het kind te bemoedigen; door effectieve communicatie; door het kind zelf te laten doen wat het zelf kan; door als opvoeder zelf het goede voorbeeld te geven; door op een liefdevolle manier duidelijke grenzen te stellen; door te focussen op oplossingen in plaats van straffen; door fouten te zien als kansen om te leren; door het aanleren van probleemoplossende vaardigheden.

Onze medewerkers worden geschoold om te kunnen werken met Positive Discipline en hierin gecoacht tijdens hun werk met de kinderen (zie bijlage).

VVE

Peuteropvang Zand op de Mat is een VVE basis locatie. VVE staat voor 'voor- en vroegschoolse educatie'.

VVE maakt onderdeel uit van het onderwijsachterstandenbeleid, waarmee wordt ingezet op inclusie en kansengelijkheid voor alle kinderen.

Om het risico op achterstanden te verkleinen is het belangrijk om de kinderen een rijk aanbod te bieden op de domeinen taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek.

In de gemeente Arnhem geldt dat alle peuters die dat nodig hebben recht hebben op een laagdrempelig aanbod voorschoolse educatie.

Doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool. Wij doen dit door ons te richten op een brede ontwikkelingsstimulering, gericht op bovengenoemde domeinen.

De VVE-indicatie wordt afgegeven door het consultatiebureau. In het geval van een VVE-indicatie neemt de gemeente een deel van de kosten van de peuteropvang voor haar rekening.

Wij bieden kinderen met een VVE-indicatie 640 uur per jaar peuteropvang aan.

Dit is verdeeld over 42 weken per jaar 15 uur per week, plus 10 uur opvang vrij op te nemen gedurende het jaar.

Ouders kunnen gedurende 40 weken kiezen voor twee korte dagen (van 8.15 tot 12.45 uur) en één lange dag (van 8.15 tot 14.15 uur). In de zomervakantie bieden wij 2 weken 'zomerschool'. Vanwege de beschikbaarheid van onze locatie bieden wij in die weken 2 x 7,5 uur opvang aan, op woensdag en vrijdag. De gemeente Arnhem is op de hoogte van en heeft toestemming verleend voor het verdelen van de uren over 2 dagen in die weken.

Ons VVE beleid:

Wij werken door het jaar heen met wisselende thema's. Er wordt steeds vier weken vanuit een bepaald thema gewerkt. Daarna volgt een 'lege' week, alvorens er weer een volgend thema start.

Met deze thema's richten wij ons op de brede ontwikkeling van de peuter.

Taalontwikkeling staat daarbij voorop: spreken, luisteren en uitbreiding van de

woordenschat. Door activiteiten in een begrijpbare taal aan te bieden met een betekenisvolle situatie begrijpen kinderen beter waarover het gaat.

Onze thema's sluiten aan bij de belevingswereld van jonge kinderen, en zijn 'speelbaar'. Er wordt een themahoek ingericht waarin kinderen aangezet worden tot fantasiespel. De aanwezige materialen worden zorgvuldig gekozen en komen overeen met de woordenlijsten uit de themavoorbereiding. Het 'zintuiglijk rijk' aanbieden van de nieuwe woorden staat centraal. Zintuiglijk rijk houdt in dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van zintuiglijke input (horen, zien, ruiken, voelen, proeven). In de themavoorbereiding worden de verschillende activiteiten gekoppeld aan de SLO doelen voor het jonge kind. Deze SLO doelen richten zich op de ontwikkelingsgebieden taalontwikkeling, rekenvaardigheid, sociaal-emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling. De doelen komen regelmatig terug, en er wordt op jaarbasis bijgehouden welke doelen aan bod zijn gekomen. Bij elk thema zijn activiteiten uitgewerkt met als doel de kinderen te stimuleren op de bovengenoemde ontwikkelingsgebieden.

Per thema worden de doelen, activiteiten en planning uitgewerkt in een themavoorbereidingsformulier.

Voorbeelden van onze thema's zijn:

- Trek je skipak aan
- Op de bouwplaats
- Kom eens uit je holletje
- Naar de dokter
- Op bezoek bij de boer
- We gaan op vakantie
- Op pad met je familie
- Wonen in het bos
- Met de Pieten in de boot
- We maken het gezellig

Het thema wordt aan de kinderen geïntroduceerd en na een periode van enkele weken weer samen afgesloten. De evaluatie van het thema vormt een vast terugkerend reflectiemoment met de pedagogisch medewerkers, waarbij verbeterpunten worden geformuleerd voor het aanbieden van een volgend thema.

Om ervoor te zorgen dat de nieuwe woorden steeds herhaald worden zetten we het thema in op meerdere gebieden. 'Vrij spel' en 'zintuigelijk rijk' staan altijd centraal. Meer gestructureerde activiteiten zijn altijd vrijblijvend. De onderwerpen van het thema zie je terug bij:

- De inrichting van speelhoeken
- Binnen activiteiten zoals voorlezen, zingen, spelen met sensomotorisch materiaal, creatieve activiteiten
- Buitenactiviteiten zoals ren- en tikspellen, creatieve activiteiten
- Spelmateriaal

Belangrijke aandachtspunten voor pedagogisch medewerkers zijn:

- Binnen het dagprogramma flexibel aandacht houden voor de actualiteit van alledag en daarop in spelen
- Kinderen actief volgen in hun spel en hun interesses en competenties herkennen;
- Aansluiten bij het spel en spel verrijken (kansen grijpen / kansen creëren);
- Ontwikkelingsdoelen voor ieder kind met een VVE indicatie formuleren en evalueren. Dit wordt geregistreerd in het ontwikkelingsprogramma "KIJK"

Bij de themaplanning wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingsbehoefte en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De medewerkers dagen de kinderen uit om iedere keer een stapje verder te komen in hun ontwikkeling. Deze stappen worden geregistreerd in observatie-instrument KIJK!. De pedagogisch medewerkers maken een passend activiteiten aanbod. Dit aanbod is afgestemd op het individuele kind, de groep en de kleinere groepjes. Peuters met een taalontwikkelingsachterstand wordt extra ondersteuning aangeboden om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen.

Vier pedagogische basisdoelen

Bij de uitwerking van dit pedagogisch beleidsplan gaan we uit van de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang, zoals opgenomen in de wet IKK.

De doelen zijn wetenschappelijk gefundeerd en geformuleerd door hoogleraar ontwikkelingspsychologie Marianne Riksen-Walraven.

Deze vier doelen hebben betrekking op het bevorderen van de ontwikkeling van kinderen op een viertal gebieden en dragen bij aan het welbevinden van het kind in het hier en nu en aan de ontwikkeling en het functioneren van het kind op langere termijn:

- Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving.
- Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties.
- Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties.
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Per pedagogisch basisdoel wordt beschreven op welke manier er bij Zand op de Mat gewerkt wordt om dit doel te realiseren.

Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving,

door een sensitieve en responsieve manier van omgang; respect voor de autonomie; grenzen stellen en structuur bieden.

Onderzoek laat zien dat de interacties met leidsters het meest bepalend zijn voor het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen in de kinderopvang. Het heeft een positieve invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind als het veilige relaties aan kan gaan met andere mensen dan hun ouders. Wij stellen dan ook hoge eisen aan onze groepsleidsters, en investeren in trainingen, intervisie en 'coaching on the job'.

Bij Zand op de Mat werken ervaren groepsleidsters die signalen van de kinderen opmerken, op de juiste manier interpreteren en goed in staat zijn hier passend op te reageren. Hierdoor voelen de kinderen zich gezien, begrepen en veilig en kan er een veilige gehechtheidsrelatie ontstaan tussen leidster en kind.

Bij Zand op de Mat krijgen de kinderen ruimte om dingen zelf te doen en te ontdekken. Want de basis voor een gezond zelfrespect is als een kind het gevoel krijgt 'ik kan het'. De kinderen worden door de leidsters actief gestimuleerd om zelf dingen uit te proberen en om met eigen ideeën en oplossingen te komen. Zo wordt

de autonomie van het kind gerespecteerd en verder ontwikkeld, evenals het gevoel van eigenwaarde en het zelfvertrouwen.

Bij Zand op de Mat zijn de leidsters 'vriendelijk en vastberaden'. Dit is één van de uitgangspunten van Positive Discipline. Het wil zeggen dat we, met erkenning voor de gevoelens van het kind, op een liefdevolle en respectvolle manier consequent zijn, waardoor het kind leert dat het gerespecteerd wordt, dat we menen wat we zeggen én doen wat we zeggen. Hiermee stellen we duidelijke grenzen en weet het kind waar het aan toe is, wat belangrijk is voor het ontwikkelen van een gevoel van veiligheid en vertrouwen.

Bij Zand op de Mat werken we met vaste groepsleidsters, die zoveel mogelijk op vaste dagen werken. De kinderen worden zo opgevangen door een vertrouwde leidster. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid bij het kind.

Bij Zand op de Mat is er een duidelijke dagstructuur zodat de kinderen kunnen voorspellen hoe de dag zal verlopen. Wij streven ernaar dat de kinderen op vaste dagen komen waardoor de samenstelling van de groep per dag over het algemeen hetzelfde is. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en vertrouwen.

Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties,

door spelenderwijs uitdagen van ontwikkeling van motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden, zodat kinderen steeds zelfstandiger kunnen functioneren.

Bij Zand op de Mat weten we hoe belangrijk spelen is voor de fysieke, cognitieve en sociaal- emotionele ontwikkeling van het kind. Daarom bieden we de kinderen uitdagend spelmateriaal aan in een veilige binnen- en buitenspeelruimte. Wij streven ernaar de kinderen zoveel mogelijk met natuurlijk en verantwoord speelgoed te laten spelen. Dit betekent veel hout en minder (en bij voorkeur gerecycled) plastic.

Bij Zand op de Mat hebben we als uitgangspunt dat het kind zelf bepaalt waar het wanneer mee wil spelen. We bieden korte, gestructureerde activiteiten aan die binnen het thema passen, en daarnaast staat in onze goed voorbereide omgeving het vrije spel centraal. In het vrije spel kan het kind zijn voorkeuren ontdekken, zijn interesses, mogelijkheden en grenzen. Vrij spel heeft een positieve invloed op het

gevoel van autonomie van het kind. De thema's dagen uit tot fantasiespel, waar nodig zet de leidster aan tot spel.

De leidsters kijken tijdens het spel goed naar ieder kind en kunnen hierop inspelen door aanvullend speelmateriaal aan te bieden dat past bij de ontwikkeling en de belangstelling van dit ene specifieke kind.

Onze mooie buitenruimte nodigt uit tot klimmen en klauteren, tot fantasiespel en kliederen met zand en water. Weer of geen weer, we gaan elke dag naar buiten. Met het binnen en buiten aanwezige bewegings- en zintuigelijke materiaal worden de kinderen uitgenodigd om te lopen, rennen, sjouwen, fietsen, stappen, klimmen, om te horen, proeven, ruiken, voelen. Door dit alles wordt de fysieke ontwikkeling van het kind gestimuleerd.

Binnen kan er met het aanwezige bouw- en constructiemateriaal worden gestapeld en gebouwd. Blokken en bekertjes worden gesorteerd op kleur, vorm en grootte. De kinderen leren op deze manier maten, evenwicht en verhoudingen begrijpen. Door het maken van puzzels en het doen van spelletjes leert het kind afbeeldingen, hoeveelheden en kleuren herkennen en benoemen. Dit alles helpt het kind zich cognitief te ontwikkelen.

De momenten aan tafel gebruiken we om verhaaltjes te vertellen, vingergebaren spelletjes te doen en veel te zingen. We lezen veel voor; aan tafel, maar ook tussendoor. De boeken rondom de thema's staan daarbij centraal. Daarbij zijn de gesprekken die we met kinderen voeren een belangrijke taalstimulus voor hen. We gebruiken de woordenschat die hoort bij het thema en haken daarop aan. De leidster creëert en grijpt kansen om te luisteren en aan te sluiten op de belevingswereld van het kind. We praten over onderwerpen die passen binnen het thema, en ook over wat er thuis gebeurd is ("Ben je gisteren naar oma geweest? Wat heb je daar gedaan?") en wat er bij Zand op de Mat gebeurt (Zien jullie die merel buiten? Zullen we wat vogelvoer voor hem neerleggen?)

De kinderen krijgen volop de gelegenheid om creatief en expressief bezig te zijn. De verbeelding van het kind staat hier voorop. We gebruiken materialen die de kinderen zelf vorm kunnen geven en waarbij ze zelf kunnen bedenken hoe ze het willen gebruiken. Er wordt getekend, geveerd (met handjes of kwasten), met zand gespeeld,

gekleid. Er wordt bewust geen voorgevormd materiaal gebruikt zoals kleurplaten, prikblokken en dergelijke.

Er zijn muziekinstrumentjes zodat de kinderen naar hartenlust op trommels kunnen slaan, met belletjes kunnen rinkelen en op fluiten kunnen blazen.

Er is voldoende materiaal aanwezig om aan fantasiespel vorm te geven. Er zijn verkleedkleden, handpoppen, er is een keukentje, er zijn poppen met kleertjes, bedjes en badjes, bezems, kruiwagentjes en nog veel meer. Zo kunnen de kinderen naspelen wat ze in het dagelijks leven zien en meemaken en op die manier hun gevoelens verwerken.

Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties,

door begeleiding in interacties, waarbij spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, zodat kinderen steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.

Positive Discipline gaat ervan uit dat kinderen zich het best voelen als de relaties die ze met anderen hebben gebaseerd zijn op wederzijds respect, bemoediging en een liefdevolle en vastberaden benadering. Kinderen ontwikkelen waardevolle levensvaardigheden als ze de kans krijgen om iets te doen voor een ander, om samen te werken, om zelf problemen op te lossen. Deze zaken klinken misschien heel groot, maar beginnen bij jonge kinderen bij de kleine dingen. Daarom stimuleren wij bijvoorbeeld dat de kinderen elkaar helpen, samen de tafel dekken, met ons nadenken over hoe ze een ander kindje kunnen troosten en ondersteunen we ze in het leren omgaan met conflictjes over bijvoorbeeld speelgoed.

Ook hier wordt weer goed gekeken naar het individuele kind, wat het kind nodig heeft en waar het wat extra ondersteuning in kan gebruiken.

Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen,

door stimuleren om op een open manier kennis te maken met algemeen aanvaarde normen en waarden, met het oog op een respectvolle omgang met anderen en actieve participatie in de maatschappij.

Bij Zand op de Mat gaat we respectvol om met de kinderen en elkaar en leren we de kinderen om dit andersom ook te doen.

Door zelf het goede voorbeeld te geven, door niet te straffen en niet te belonen, door het kind te laten voelen dat het er altijd mag zijn, door gevoelens van het kind te accepteren en te benoemen.

Zo leert het kind vaardigheden als respect, je om anderen bekommeren, problemen oplossen en samenwerken. Daarnaast leert het kind zo ook hoe het positief bij kan dragen thuis, op school of in de grotere gemeenschap.

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen en de communicatie met ouders hierover

Bij Zand op de Mat hebben wij continue aandacht voor hoe het kind zich ontwikkelt. Dit is inherent aan onze manier van werken, we kijken voortdurend naar de ontwikkelingsfase van het kind, of het kind zich prettig voelt, waar het behoefte aan heeft en hoe wij daar op in kunnen spelen. Daarnaast werken wij met KIJK!, een observatie- en registratiesysteem waarmee wij de ontwikkeling van de peuters stap voor stap kunnen volgen en registreren. In combinatie met onze eigen observaties krijgen wij zo een goed beeld van de ontwikkeling, het welbevinden en het functioneren van het kind. Tijdens kindbesprekingen wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken. Eventuele bijzonderheden worden gesignaleerd en onderbouwd en er kan, indien nodig, op een adequate manier actie worden ondernomen.

Bij Zand op de Mat hechten wij veel belang aan een goede vertrouwensrelatie met de ouders. We vinden korte lijnen belangrijk, houden ouders goed op de hoogte over hoe het gaat met hun kind op de groep en luisteren naar wat ouders vertellen over hoe het thuis gaat met het kind. Als wij iets bijzonders opmerken bespreken wij dit met de ouders en als ouders behoefte hebben aan een gesprek maken wij daar altijd tijd voor vrij. Daarnaast nodigen wij ouders eenmaal per jaar uit voor een oudergesprek over hun kind. In dit gesprek bespreken we onze observaties van het kind en kunnen ouders hun vragen en opmerkingen kwijt.

Ouders worden betrokken bij en geïnformeerd over de thema's. Zij ontvangen een nieuwsbrief bij elk nieuw thema, en krijgen tips over wat voor activiteiten zij thuis kunnen doen en welke boekjes ze kunnen lezen met hun kind. De eerste week van het nieuwe thema is het ouder-inloopochtend. Ouders zijn van harte welkom om een kopje koffie/thee te komen drinken. Zij kunnen de nieuwe hoeken bekijken en hun kind op de groep observeren. De leidster vertelt welke activiteiten er de komende

weken aanbod zullen komen. Zo kunnen ouders thuis beter inspelen op de gebeurtenissen bij de peutergroep. Daarnaast kunnen ouders elkaar leren kennen. Regelmatig schuift er een verpleegkundige van het consultatiebureau aan tijdens een inloopochtend, zodat ouders met vragen bij haar terecht kunnen.

De overdracht naar basisonderwijs en BSO

Om de overgang van de peuteropvang naar het basisonderwijs en BSO zo goed mogelijk te laten verlopen is een goede overdracht van belang.

De wijze van overdracht van het kind naar de basisschool stemmen wij af op het kind en de behoeften van de ouders. De ontwikkeling en het belang van het kind staan hierin altijd voorop.

Circa twee maanden voor de vierde verjaardag van het kind vullen wij het 'Arnhems overdrachtsformulier peuters' in. De inhoud van dit formulier wordt met de ouders besproken tijdens een afsluitend gesprek. Doordat wij regelmatig over en weer communiceren met ouders over hun kind zullen er tijdens dit gesprek geen voor ouders onverwachte zaken aan de orde komen. Na schriftelijke toestemming van de ouders wordt het overdrachtsformulier door ons opgestuurd naar de basisschool waar het kind is aangemeld. Het dossier van het kind dat is aangelegd in de periode dat het kind bij Zand op de Mat is opgevangen wordt vernietigd. Als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind kunnen wij, in overleg met de ouders, voor een 'warme' overdracht zorgen; een gesprek met de toekomstige leerkracht en eventueel de intern begeleider van de basisschool, samen met de ouders.

Bij een kind met een VVE-indicatie zorgen wij altijd voor een warme overdracht naar de school.

De interne en externe zorgstructuur en mentorschap

Bij Zand op de Mat krijgt ieder kind een eigen mentor toegewezen. De ouders worden per email op de hoogte gesteld wie de mentor van hun kind is. Deze leidster is het eerste aanspreekpunt voor de ouders, zorgt voor een goede overdracht, voert de observaties van het kind uit en voert de oudergesprekken.

Als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind zal de mentor de eerste zijn die dit signaleert of wordt geïnformeerd door een collega pedagogisch medewerker. Het volgende stappenplan treedt dan in werking:

1. Naar aanleiding van dagelijkse observaties en/of observaties in het kindvolgsysteem valt een kind op. De mentor van het kind heeft een gevoel dat er iets niet klopt. Zij bespreekt dit met de intern zorgcoördinator.
2. De mentor of de zorgcoördinator doet verdere observaties om beter beeld te krijgen van het kind. Mentor en zorgcoördinator bespreken samen de signalen. Vervolgens bespreekt de mentor (eventueel samen met de zorgcoördinator) de signalen met de ouders.
3. Is er een eenvoudige zorgvraag dan stelt de mentor zelf een plan op en bespreekt dit met de interne zorgcoördinator en ouders. Als er sprake is van een complexere zorgvraag kan er, in samenspraak met de ouders, een externe deskundige worden ingeschakeld.
4. Opties voor evalueren/afsluiten/overdracht aan basisschool
  - Als het kind zich na uitvoering van het plan van aanpak adequaat ontwikkelt is extra ondersteuning niet meer nodig. Het kind wordt dan op de gebruikelijke wijze overgedragen naar de basisschool.
  - Als Zand op de Mat de extra ondersteuning die het kind nodig heeft niet kan bieden, wordt in overleg met ouders en deskundige gekeken bij welke externe organisatie het kind beter op zijn plaats is.
  - Als het kind nog steeds extra ondersteuning nodig gaat hebben op de basisschool, zal er een warme overdracht plaatsvinden. De mentor van het kind of de zorgcoördinator voert, samen met de ouders, een gesprek met de toekomstige leerkracht en eventueel de intern begeleider van de basisschool waar het kind is aangemeld.

Stagiaires en vrijwilligers

Bij Zand op de Mat willen we graag bijdragen aan de professionele ontwikkeling van (jonge) mensen door middel van het aanbieden van plekken voor stagiaires/vrijwilligers. Vanwege onze kleinschaligheid, omdat wij stagiaires/vrijwilligers goed willen begeleiden en omdat wij het niet wenselijk vinden dat de kinderen te veel verschillende gezichten zien is het aantal plekken voor stagiaires/vrijwilligers bij Zand op de Mat beperkt.

Zand op de Mat is als leerbedrijf erkend door Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. Stagiaires/vrijwilligers worden altijd boventallig ingepland op de groep, zij werken altijd onder toezicht van de leidsters en de

verantwoordelijkheid ligt altijd bij de leidsters van Zand op de Mat.

Stagiaires/vrijwilligers krijgen zo de gelegenheid om praktische ervaring op te doen. Afhankelijk van de ervaring en de persoon kunnen zij helpen bij de dagelijkse activiteiten zoals de verzorging van de kinderen, het bereiden van het eten en het schoonmaken. Ook kunnen zij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de kinderen door voor te lezen, met ze te spelen en mee te gaan naar buiten. Er is ruimte voor eigen initiatief, stagiaires/vrijwilligers mogen meedenken bij het bedenken van spelletjes en activiteiten en we stimuleren ze om na te denken op welke gebieden zij zichzelf willen ontwikkelen en hoe ze dit willen doen. Wij geven stagiaires/vrijwilligers de mogelijkheid om zich te ontwikkelen op het gebied van Positive Discipline door ons handelen steeds uit te leggen. Als de stagiaire/vrijwilliger dit wil kan zij/hij deelnemen aan de scholing/intervisie die wij onze medewerkers aanbieden.

Indeling stamgroep en aantal pedagogisch medewerkers

Er is op de locatie 1 stamgroep. Er kunnen maximaal 16 kinderen worden opgevangen van 2 tot 4 jaar. Afhankelijk van het aantal kinderen zijn hier 1 of 2 of leidsters werkzaam. Wij houden ons hierbij aan de geldende wet- en regelgeving betreffende de beroepskracht-kind ratio en werken met de rekentool IKK.

Afwijken BKR

In principe zijn er per dag 2 pedagogisch medewerkers ingeroosterd bij Peuteropvang Zand op de Mat.

De werktijden zijn:

Op maandag, dinsdag en donderdag van 8.00 tot 14.30 uur

Op woensdag en vrijdag van 8.00 tot 12.45 uur

Op maandag, dinsdag en donderdag hebben beide medewerkers recht op een half uur pauze.

De pedagogische afwegingen die wij hierbij maken zijn:

De pedagogisch medewerkers nemen dit half uur op in 2 x 15 minuten of 1 x 30 minuten. De leidsters bespreken om 8 uur samen hoe zij de pauzes verdelen en op welk tijdstip zij de pauzes zullen nemen. Zij kijken hierbij naar de samenstelling van de groep van die dag, daarbij rekening houdend met hoe zij de beste pedagogische kwaliteit kunnen bieden.

Vaste gezichten criterium

Een vaste, vertrouwde pedagogisch medewerker biedt emotionele veiligheid aan een kind.

Het team bij Peuteropvang Zand op de Mat is klein en bestaat uit 3 vaste medewerkers. Er werken daarom in eigenlijk altijd 2 vaste gezichten van het kind op de groep.

Als een vast gezicht afwezig is vanwege ziekte, vakantie of verlof, wordt er een andere beroepskracht ingezet op de groep. Dit is meestal een vaste pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf, die vaker invalt op de peuterspeelzaal en daardoor voor veel kinderen ook een vertrouwd gezicht is. Soms valt ook één van de ouders van Zand op de Mat in op de peuteropvang, ook zij zijn beiden vertrouwde gezichten voor de kinderen omdat zij regelmatig op de locatie aanwezig zijn.

Wanneer verlaten de kinderen hun stamgroep en hoe is dat georganiseerd

We gaan regelmatig op stap buiten het terrein. Bijvoorbeeld naar park Mariëndaal, het bos in of naar de zorgboerderij om naar de dieren te kijken. Soms gaat een leidster alleen op pad met een aantal kinderen, vaak gaat er ook een stagiaire mee. Tijdens deze uitjes zijn we altijd op plekken waar andere mensen in de omgeving zijn. Zo blijft het 4-ogenprincipe gewaarborgd en is er altijd de mogelijkheid om hulp in te schakelen in geval van nood. De leidster heeft altijd een mobiele telefoon bij zich. Ook hier wordt er altijd voor gezorgd dat er voldoende leidsters op de groep achterblijven bij de kinderen die niet mee gaan.

Wenbeleid

De wenperiode voor een nieuw kindje wordt stapsgewijs opgebouwd. De eerste stap is een bezoek van het kind met de ouder(s) aan de peuteropvang. Over het wennen en de beschikbaarheid van de ouders in deze periode worden in onderling overleg afspraken gemaakt. Er wordt goed gekeken naar wat er nodig is voor het kind, en indien nodig kan er een wenschema op maat worden gemaakt.

Ruilbeleid en afname van extra opvangdagen

Bij ziekte of vakantie kan er geruild worden. Dit kan binnen 14 dagen voor of na de gemiste dag, mits de bezetting het toelaat. De praktijk laat zien dat ruilen vaak niet

lukt omdat de groep vol is. Ouders dienen ruildagen per e-mail aan te vragen. Als er ruimte is en de beroepskracht-kind ratio op de groep laat het toe, bieden wij ouders de mogelijkheid om extra opvangdagen af te nemen. Ouders dienen extra opvangdagen per e-mail aan te vragen.

Gezondheid

Bij Zand op de Mat vinden wij het belangrijk dat de kinderen op een gezonde manier opgroeien. We willen graag zorgvuldig met het milieu omgaan en duurzaam werken. De kinderen zijn iedere dag buiten. We eten geen vlees en gebruiken zoveel mogelijk ecologische producten. We gebruiken luiers met een ecolabel en natuurlijke verzorgingsproducten.

Fruit, lunch en verzorgingsproducten

Zand op de Mat zorgt voor het fruit, lunch, drinken en luiers. Ouders hoeven hun kind niets mee te geven.

Bijlage 1

Peuteropvang Zand op de Mat

Pedagogisch coaching / inzet pedagogisch beleidsmedewerker 2023

Benodigde inzet aan coaching / beleidsontwikkeling conform wet IKK:

De peildatum voor het berekenen van het minimaal aantal uren beleidsontwikkeling en coaching is 1 januari van elk jaar. Dat betekent dat wijzigingen in omvang en formatie van een organisatie (uitbreiding of krimp) gedurende het jaar pas een effect hebben op het daarop volgende jaar. De ondernemer stelt jaarlijks vast hoeveel uur is vereist.

Zand op de Mat heeft op 1 januari 2023 2 locaties en 6,38 fte:

Kinderdagverblijf Zand op de Mat

Totaal 178 uur per week : 36 = 4,94 fte

Peuteropvang Zand op de Mat

Totaal 51,99 uur per week : 36 = 1,44 fte

Op basis hiervan is berekend dat het aantal uren inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/pedagogisch coach van Zand op de Mat in 2023 minimaal 164 uur bedraagt.

Deze uren zijn onderverdeeld in:

Minimaal 100 uur per jaar (50 uur x aantal kindcentra) voor de ontwikkeling en implementatie van pedagogisch beleid;

Minimaal 64 uur per jaar (10 uur x aantal fte) voor de coaching van de beroepskrachten van beide locaties.

Voor de locatie *Peuteropvang Zand op de Mat* betekent dit:

Minimaal in te zetten aantal uren Coaching en Beleidsontwikkeling in 2022, conform wet IKK:

Beleidsontwikkeling: 1 kindcentrum x 50 uur	50
Coaching 1,44 fte x 10	14,4
Beleidsontwikkeling / coaching Aantal VE geïndiceerden x 10 uur *	60
Totaal minimaal in te zetten uren	124,4

* Per 1-1-2022 is het verplicht om per ingeschreven VE geïndiceerd kind (gemeten op de peildatum van 1 januari) 10 uur per jaar toe te kennen aan de pedagogisch beleidsmedewerker voor beleidsontwikkeling/-implementatie en coaching. Deze uren komen bovenop de uren die verplicht zijn vanuit de Wet IKK.

Het aantal doelgroepeuters voorschoolse educatie tussen de tweeënhalve en vier jaar oud dat op 1 januari 2023 bij Peuteropvang Zand op de Mat stond ingeschreven was 6. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met 10 uur. Deze 60 uur worden aanvullend ingezet voor beleidsontwikkeling/-implementatie en coaching op de locatie Peuteropvang Zand op de Mat.

Verdeling uren

De ondernemer mag jaarlijks zelf bepalen hoe de coachingsuren ingezet worden. Het aantal uur coaching hoeft niet voor iedere medewerker hetzelfde te zijn of naar rato van de omvang van het

dienstverband. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat elke pedagogisch medewerker jaarlijks coaching ontvangt.

Pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker

De functie pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach wordt bij Zand op de Mat als gecombineerde functie uitgevoerd door één van de houders van Zand op de Mat Kinderopvang. Zij voldoet aan de kwalificatie-eisen voor deze functie. In 2023 zijn binnen haar taken 164 uren beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van deze functie.

Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker:

De pedagogisch beleidsmedewerker zal zorg dragen voor de ontwikkeling en implementatie van het pedagogisch beleid op de locatie Peuteropvang Zand op de Mat.

Inzet Pedagogisch coach:

De pedagogische coaching voor de locatie Peuteropvang Zand op de Mat is verdeeld tussen de 'coach passende kinderopvang' en de pedagogisch coach van Zand op de Mat.

In de gemeente Arnhem wordt vanuit Stichting Pas de 'coach passende kinderopvang' ingezet op de VE locaties. Zo ook bij Peuteropvang Zand op de Mat. Deze coach draagt zorg voor een passende begeleiding van alle kinderen, binnen de context van de groep, en zet zich in voor de kwaliteit van het pedagogisch educatieve aanbod en deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers. Zij kijkt regelmatig mee op de groep en biedt handvatten voor het omgaan met bepaalde situaties.

Volgens de berekening van het 'Format urenberekening functie coach passende kinderopvang' van de Gemeente Arnhem zal de inzet van de coach passende kinderopvang bij Peuteropvang Zand op de Mat in 2023 gemiddeld 2 uur per week bedragen.

Concreet betekent dit dat de coach passende kinderopvang aanwezig is bij het maandelijkse teamoverleg, kindbesprekingen voert met de pedagogisch medewerkers, regelmatig meekijkt op de groep en individuele coachingsgesprekken voert met de pedagogisch medewerkers.

Naast de inzet van de coach passende kinderopvang ondersteunt de pedagogisch coach/beleidsmedewerker van Zand op de Mat d.m.v. het verzorgen van workshops en trainingen de medewerkers in het uitvoeren van het pedagogisch beleid van Zand op de Mat op de groep.

In 2023 wordt aan de medewerkers van beide locaties van Zand op de Mat een studiedag aangeboden. Onderdeel van deze studiedag is een 'opfris workshop' Positive Discipline.